

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/12853
0012

Sayı : 56020453/2012-610.01-724/440/849
Konu : Yazılı soru önergesi

11.03 / 2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 03/12/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/12853-156241 sayılı yazı,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 12/12/2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-2588/5255 sayılı yazı,
c) 31/12/2012 tarihli ve 4416/9693 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/12853 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadullah ERGİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2012-610.01-724/439/848

Konu : Yazılı soru önergesi

11. / 03 / 2013

Sayın Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili
TBMM

Sayın Başbakan'a yöneltip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/12853 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

1- Anayasanın 13. maddesinde, temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasında, ölçülülük ilkesi, dikkate alınması gereken kriterler arasında sayılmıştır. Bu anayasal ilkenin bir yansıması olarak, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 3. maddesinde, suç işleyen kişi hakkında, işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunacağı belirtilerek, ceza hukukunun son çare olma özelliği vurgulanmıştır.

Ceza hukukunun, son dönemde gelişen önemli ilkelerinden biri de "ekonomik suça ekonomik ceza verilmesi" ilkesidir. Buna göre, ekonomik nitelikteki suçların yaptırımları belirlenirken, hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine, ekonomik nitelikteki yaptırımlar tercih edilmektedir.

Bu ilkeler doğrultusunda ilk olarak, karşılıksız çek keşide edenlere hapis cezası verilmesinin ölçülü ve orantılı olmadığı kabul edilerek, hapis cezası yerine adli para cezası verilmesi öngörülmüştür. Karşılıksız çek keşide etme suçu için, adli para cezası öngörülmüş olmasına rağmen, bu cezanın ödenememesi durumunda adli para cezasının hürriyeti bağlayıcı cezaya dönüştürülmesi nedeniyle, adli nitelikteki bu yaptırım, yukarıda saydığımız ilkeler gerekçe gösterilmek suretiyle gerek uygulamada gerekse doktrinde büyük eleştirilere maruz kalmıştır. Bu sebeple, 31/1/2012 tarihli ve 6273 sayılı Çek Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla karşılıksız çek keşide etmek eylemi suç olmaktan çıkarılarak, idarî nitelikte bir yaptırıma dönüştürülmüştür.

Bu kapsamda, karşılıksız çek keşide etmek eylemiyle ilgili mevzuat değişikliği süreci;

1- 19/3/1985 tarihli ve 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda, keşide edilen çekin karşılığının bulunmaması hâlinde hürriyeti bağlayıcı ceza verilmesi;

2- 26/2/2003 tarihli ve 4814 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla, karşılıksız çek keşide etmek suçunu ilk defa işleyenler için, çek bedeli tutarı kadar nispi para cezası verilmesi, ancak bu suçtan mükerrirler hakkında hapis cezası verilmesi;

3- 14/12/2009 tarihli ve 5941 sayılı Çek Kanunuyla, karşılıksız çek keşide etmek eyleminin cezasının adli para cezası olarak öngörülmesi;

4- 31/1/2012 tarihli ve 6273 sayılı Çek Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Kanunla, karşılıksız çek keşide etmek eyleminin, suç olmaktan çıkarılarak kabahate dönüştürülmesi ve bu eyleme, çek düzenleme ve çek hesabı açma yasağı şeklinde idarî yaptırım uygulanması,

Şeklinde gelişmiştir.

II- 12/12/2012 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda Bakanlığımızın 2013 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesinin görüşüldüğü sırada; son bir yıl karşılıksız çek miktarında bir miktar artışın olduğu, ancak, bu artışın Çek Kanununda yapılan değişiklikten kaynaklanmadığı, bu dönem içerisinde karşılıksız çek miktarındaki artış ile protestolu senetteki artış miktarı ve dönmeyen kredi miktarındaki artış miktarlarının birbirine paralel olduğu, genel ekonomik parametrelere dayalı olarak, sıkı para politikasından kaynaklı bir artış olduğunun gözlemlendiği ve bugün itibarıyla karşılıksız çek miktarının 2009 tarihi öncesindeki yüzde 5'lik karşılıksız çek miktarının altında olduğu, bunun dışında, hali hazırda tazyik hapsinin kaldırılmasına yönelik bir çalışmanın bulunmadığı ifade edilmiştir.

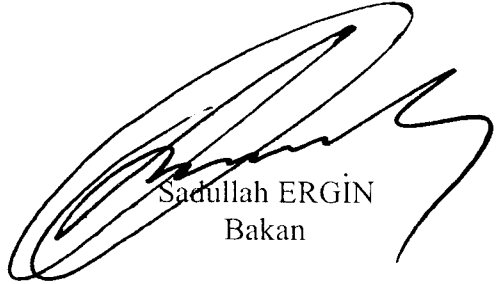
III- Anayasanın “Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları” kenar başlıklı 98. maddesinin ikinci fıkrasında, “Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemekten ibarettir.” hükmüne yer verildiği; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İçtüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün, “Soru” kenar başlıklı 96. maddesinde “soru”nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında “bilgi istemek”ten ibaret olduğunun belirtildiği; “Sorulamayacak konular” kenar başlıklı 97. maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağına hükme bağlandığı,

Malûmlardır.

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, önergede yer alan diğer hususların kişisel görüş ileri sürülmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçladığı anlaşılmakla cevap verilmesine yasal imkân görülememiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Sadullah ERGİN
Bakan